

ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΣΤΟΝ ΑΝΤΙΑΕΡΟΠΟΡΙΚΟ ΘΟΛΟ ΠΟΙΑ «ΤΕΧΝΗΤΗ»; ΠΟΙΟΣ «ΘΟΛΟΣ»;

Νέα ονόματα, νέα μηχανάκια, για παλιές κλασικές δουλειές. Θα έχετε προσέξει ότι η αεράμυνα την τελευταία περίοδο έχει μετονομαστεί σε «αντιαεροπορικό θόλο». Σκόπιμα δημιουργείται η εντύπωση ότι αυτός ο θόλος θα λειτουργεί σαν στέγη πάνω από την επικράτεια. Οι αρχαιολάτρες καρβανάδες τον ονόμασαν «Ασπίδα του Αχιλλέα». Και μιας και οι πολεμοχαρείς συνεχιστές των «αρχαίων ημών προγόνων» είναι και γαμώ τους τεchnοφетиχιστές, διαβάσαμε τούτο: ο «θόλος» θα εφοδιαστεί με λογισμικό τεχνητής νοημοσύνης, το οποίο «θα εντοπίζει» εναέριες απειλές, «θα τις κατηγοριοποιεί» και «θα επιλέγει» τη βέλτιστη λύση για την κατάρριψή τους. Ένας από τους ένθερμους cheerleaders του ελληνικού Υπουργείου Πολέμου, και συντάκτης της Καθημερινής, διαφημίζει το «νοήμον» κομμάτι του θόλου ως εξής:

Το λογισμικό, ισραηλινής προέλευσης, θα είναι συνδεδεμένο με τις διάφορες δυνατότητες της «Ασπίδας του Αχιλλέα» (αντιβαλλιστική, antidrone, αντιαεροπορική κ.λπ.) και θα επιλέγει αυτόματα ποια από όλες είναι ιδανική για την απειλή που πρέπει να αντιμετωπιστεί. Δεν θα χρειάζεται, δηλαδή, η μεσολάβηση της ανθρώπινης εκτίμησης για να καταρριφθεί ένα εισερχόμενο βλήμα, drone, αεροσκάφος ή πύραυλος, αλλά η απόφαση θα λαμβάνεται στιγμιαία. (...) Η ακριβής και άμεση πρόβλεψη θα συνεισφέρει και σε εξοικονόμηση πόρων, καθώς δεν θα σπαταλώνονται πολύτιμοι πύραυλοι ή άλλα πυρομαχικά, παραδείγματος χάριν, για την κατάρριψη κάποιου φθηνού μη επανδρωμένου συστήματος (drone ή UAV).¹

Αλήθεια; Νιώθουν ρίγη υπαρξιακής απειλής οι γαλονάδες; Ούτε μια σταλίτσα μεσολάβησης δεν θα έχουν, για όλα πια θα εκτιμά και θα αποφασίζει ένα κομπιούτερ; Κι επίσης, τι είδους σύγκριση είναι αυτή: «φθινό drone - πολύτιμος πύραυλος»; Κι όμως, μας λένε το εξής αδιανόητο ψέμα. Για το ποια φονική μηχανή θα αξίζει να πετάει ή να μην πετάει πάνω απ' τα κεφάλια μας θα αποφασίζει υποτίθεται ένα λογισμικό. Κατά συνέπεια, για το τι ακριβώς θα πέσει πάνω στα κεφάλια μας (βολικά) υπεύθυνο θα είναι το ίδιο το λογισμικό και όχι βέβαια οι γαλονάτοι επιτελείς. Λένε και το άλλο: άλλο πράγμα να πέσει στο κεφάλι σου το θραύσμα ενός πανάκριβου πυραύλου. Κι άλλο πράγμα να αφεθεί να πέσει ένα φτηνιάρικο drone με μια φτηνιάρικη χειροβομβίδα!

Δεν είναι η πρώτη φορά που τέτοια τεchnοφασιστικά πράγματα γράφονται για τη λεγόμενη τεχνητή νοημοσύνη. Αλλά εδώ, αν μη τι άλλο, είναι μια στιγμή όπου απογυμνώνονται οι μύθοι

της. Καταρχήν, οι «θόλοι» όπως είπαμε είναι η παλιά κλασική αεράμυνα. Αυτή και η όποια «τεχνητή νοημοσύνη» της έχουν σχεδιαστεί από μηχανικούς που εργάζονται στα Υπουργεία Πολέμου (π.χ. το συγκεκριμένο λογισμικό αναπτύχθηκε και ανήκει στο ισραηλινό Υπουργείο Άμυνας). Κανένα λογισμικό δεν αποφασίζει για την κατηγοριοποίηση των στόχων και την επιλογή του μέσου αναχαίτισης. Αποφασίζουν γι' αυτό επιτελείς και μηχανικοί με σιρίτια. Στη συνέχεια, οι ίδιοι εγγράφουν αυτές τις κατηγοριοποιήσεις και επιλογές στον σχεδιασμό και τη λειτουργία του λογισμικού. Το οποίο θα επιτηρούν αυτοπροσώπως σε κάποιο κέντρο ελέγχου.

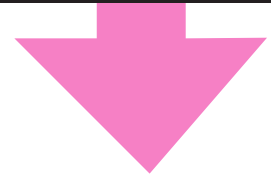
Σε προηγούμενο τεύχος έχουμε πει κι αυτό: δίκως ή με «ΑΙ», η αεράμυνα δεν σχεδιάζεται για να καταρρίπτει τα πάντα. Αλλά για να κάνει μια «προτεραιοποίηση στόχων»², δηλαδή... μια προτεραιοποίηση απωλειών. Του είδους, μεταξύ ενός στρατιωτικού αεροδρομίου και μιας πολυκατοικίας, ας γκρεμιστεί η πολυκατοικία. Κι αυτή είναι μια πολιτική απόφαση και όχι απόφαση ενός υπολογιστή.

Η κυνική θριαμβολογία του συντάκτη της Καθημερινής ότι δεν θα σπαταλώνονται «πολύτιμοι πύραυλοι» για την κατάρριψη κάποιου φθηνού drone επιβεβαιώνει αυτό ακριβώς. Οι αντιαεροπορικοί θόλοι δεν είναι ασπίδες προστασίας των αμάχων –μόνο επικίνδυνα αφελείς πιστεύουν κάτι τέτοιο. Έχουν σχεδιαστεί ως ασπίδες προστασίας στρατιωτικών εγκαταστάσεων και κρίσιμων υποδομών. Η υπερδεκαετής λειτουργία του Σιδερένιου θόλου στο Ισραήλ έχει δείξει ότι τα θραύσματα από την κατάρριψη ιπτάμενων στρατιωτικών μηχανών «έχουν πλήξει περιουσίες» και ότι «ακόμα δεν έχει γίνει ανάλυση σε βάθος για το κίνδυνο που επιφυλάσσει ο θόλος για τους αμάχους».³ Το ίδιο συμβαίνει και όταν ο στόχος εκτιμάται ως ανάξιος κατάρριψης. Στον ρωσο-ουκρανικό πόλεμο, τα παραδείγματα είναι πάμπολλα. Πρόσφατα, ρωσικό (προφανώς αξιολογηθέν ως «φθινό») drone κατέπεσε σε σπίτι σε πόλη της Ανατολικής Ουκρανίας, σκοτώνοντας μια οικογένεια.⁴ Από τα πολυάριθμα αυτά παραδείγματα, γίνεται σαφές ότι όταν μιλάνε για «φθινό drone» θα πρέπει να καταλαβαίνουμε «φθινό» βομβαρδιστικό.⁵ Και ότι μας λογαριάζουν ως ακόμα πιο φθινά τομάρια.

Κι όσο για την «εξοικονόμηση πόρων» που θα επιτευχθεί με την εισαγωγή του λογισμικού στην ελληνική αεράμυνα, εδώ γελάμε. Το κόστος της ασπίδας του Αχιλλέα ανέρχεται περίπου στα 2,8 δις ευρώ, σε ένα σύνολο ευρύτερων στρατιωτικών δαπανών που έως το 2037 προβλέπονται να φτάσουν τα 25 δις ευρώ.⁶

Το ΑΙ στην ελληνική αεράμυνα είναι ένα καλό παράδειγμα για το τι ακριβώς εννοούν όταν μιλάνε για τεχνητή νοημοσύνη

DEPRESSION

9/1: Νεαρή Ιρανή γυναίκα χρησιμοποιεί καίόμενη φωτογραφία του Ιρανού Προέδρου Χαμενεΐ για να ανάψει το τσιγάρο της. Οι Δυτικοί ενθουσιάζονται με ετούτη την επίδειξη «εικονοκλαστικής τόλμης». Είναι πράγματι κάπως συγκινητικό: ο τελευταίος άνθρωπος στον κόσμο που οι Δυτικοί του επιτρέπουν να καπνίζει.

9/1: Οι ΗΠΑ απαгон τον Πρόεδρο της Βενεζουέλας Νικολά Μαδούρο. Και εφόσον τον κατηγορούν για εμπόριο ναρκωτικών, τον ντύνουν όπως έντυναν οι αμπιγιέρ τον Εσκομπάρ στα αντίστοιχα σήριαλ: με φόρμες. Οι οποίες φόρμες αμέσως γίνονται ανάρπαστες. Ξέρετε ποιο είναι το χειρότερο; Που απ' όλους τους τρόπους αντίληψης των διακρατικών σχέσεων που κυκλοφορούν, ετούτος δεν είναι ο πλέον άνω ποταμών.

10/1: Η *Καθημερινή* μας γνωρίζει με τον «παγκόσμιο σκιώδη στόλο», δηλαδή με τα δεξαμενόπλοια που μεταφέρουν πετρέλαιο Βενεζουέλας, Ρωσίας και Ιράν παρακάμπτοντας τις αμερικανικές κυρώσεις. Εδώ περιλαμβάνονται 1.470 δεξαμενόπλοια, μεταξύ των οποίων «πλοία όπως το *Marinera* που στο παρελθόν ονομαζόταν *Neofit, Yannis και Bella 1*». Κι αν το όνομα του πλοίου ήταν Γιάννης, τι εθνικότητας να ήταν ο εφοπλιστής; Κι αν η εφημερίδα το αναφέρει, τι άραγες αποζητά; Τα μυστήρια της αντικειμενικής ενημέρωσης δεν έχουν τέλος...

12/1: Οι Έλληνες δημοσιογράφοι συνεχίζουν τους ύμνους στη γενναιότητα των Ιρανών εξεγερμένων. Πάντως την εικονοκλάστρια τη δίνουν κανονικά και με τον νόμο: όποιος θέλει να δει ποια είναι, απλά μπαίνει YouTube και βλέπει τη φάτσα της. Πράγμα που μπορεί να εξηγηθεί με δύο τρόπους. (α) Τον πιο πιθανό: οι υποστηρικτές των Ιρανών εξεγερμένων αδιαφορούν για την ευημερία των Ιρανών εξεγερμένων. Και (β) τον πιο σέξι: οι υποστηρικτές των Ιρανών εξεγερμένων νομίζουν ότι οι Ιρανοί μπάτσοι δεν ξέρουν τι είναι το YouTube.

14/1: Δύο τάνκερ ελληνικών συμφερόντων δέχονται επίθεση από drones ενώ πλέουν στη Μαύρη Θάλασσα. Ανοικτά του ρωσικού λιμανιού του Νοβοροσίσκ. Αλλά δεν ανήκουν στον «σκιώδη στόλο», γιατί στο Νοβοροσίσκ καταλήγει ο αγωγός CPC. Ο οποίος «ελέγχεται από αμερικανικές πετρελαϊκές και γι' αυτό δεν υπόκειται στις κυρώσεις και τους περιορισμούς που έχουν επιβληθεί στο ρωσικό πετρέλαιο». Οι αρμόδιοι καταλήγουν ότι πρόκειται για «μυστηριώδη υπόθεση» και θα ολοκληρώσουν την αντικειμενική μας ενημέρωση περί εμπορίου και λαθρεμπορίου εν ευθέτω χρόνω.

15/1: Η «τελειότερη φρεγάτα στον κόσμο» καταφθάνει στην Ελλάδα. Για λόγους συνέχειας του ελληνισμού συνοδεύεται από την τελειότερη ψεύτικη τριήρη στον κόσμο. Το θέμα εδώ βέβαια είναι ποιοι διεξάγουν τη θητεία τους επανδρώνοντας τριήρη, και τι έγινε με τις εξαγγελίες του κυρίου Δένδια ότι «τα βύσματα τελειώσανε».

15/1: Εντάξει τώρα, ο Υπουργός είχε πει «τα βύσματα τελειώσανε εκτός από τις αναγκαίες ειδικότητες». Ας πούμε για την επάνδρωση τριήρους μπορεί να χρειάζεται ένα πτυχίο φιλόλογου, μια συμμετοχή σε σχολικούς αγώνες κωπηλασίας, μια παλιά κάρτα μέλους της Χρυσής Αυγής... Σκεφτείτε κι άλλα τυπικά προσόντα από μόνες σας.

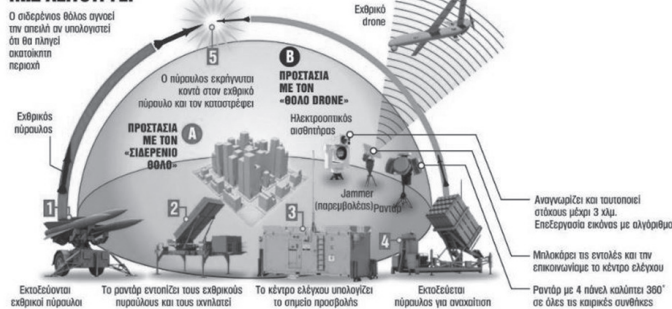
16/1: Τελικά η εικονοκλάστρια Ιρανή φαίνεται ότι άναβε το τσιγάρο της κάπου στον Καναδά. Οπότε λιγότερο τα είχε βάλει με την ιρανική θεοκρατία και περισσότερο με την καναδική αντικαπιταλιστική εκστρατεία – ακριβώς όπως επισημάναμε πρώτοι παγκοσμίως.

26/1: Έκρηξη στην βιομηχανία μπισκότων Βιολάντα. Πέντε νεκρές εργάτριες. Σύσσωμη η πολιτική και πολιτειακή ηγεσία εκφράζει την οδύνη της. Κάθε μέρα ρουφάνε οκτώ ώρες ζωής από πέντε εκατομμύρια ανθρώπους, οπότε όταν προκύπτουν χαμένες ζωές είναι οι πλέον αρμόδιοι.

28/1: Δυο μέρες αργότερα, επτά οπαδοί του ΠΑΟΚ σκοτώνονται σε τροχαίο. Σύσσωμη η πολιτική και πολιτειακή ηγεσία εκφράζει την οδύνη της. Για τους ίδιους ακριβώς λόγους.

ΑΥΤΟ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ Ο ΘΟΛΟΣ

ΠΩΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ

Μέσω αυτής της ύπουλης αναπαράστασης (για την προέλευση, βλ. υποσημείωση 6), οι караβανόδες διαφημίζουν το λογισμικό του ελληνικού αντιαεροπορικού θόλου. Η εικόνα παραπλανά, δημιουργώντας με γραφιστικό τέχνασμα την αίσθηση μιας προστατευτικής στέγης γύρω από μια πόλη. Αν προσέξετε το σημείο σύγκρουσης των πυραύλων, αυτό είναι σχεδόν πάνω από την πόλη. Υπονοείται ότι δεν υπάρχουν θραύσματα (θα κάνουν γκέ-λα πάνω στον θόλο) και άρα δεν υπάρχουν ανθρώπινες απώλειες. Αλλά έτσι είναι πάντα οι αναπαραστάσεις. «Αυτό δεν είναι μια πίπα» όπως έλεγε και ο Ρενέ Μαγκρίτ.

Προσέξτε επίσης την εξίσου φροντισμένη απουσία στρατιωτικών από την όλη εικόνα. Υπονοούμενο κι αυτό ότι αφού όλα τα κάνει το κέντρο ελέγχου, για τα θραύσματα και τις «αστοχίες» θα φταίει το κουτί με τα τσιπάκια...

νη και ποιοι είναι οι μύθοι που την περιβάλλουν. Η απόδοση ανθρωπινών ιδιοτήτων σε ένα κομπιούτερ («εκτιμά», «αποφασίζει» κλπ.) είναι έργο χιλιοπαίγμένο και στάχτη στα μάτια. Η προπαγανδιστική ιδέα ότι υπάρχει ένα αυτόματο κέντρο ελέγχου που «σκέφτεται» για το πως να σκορπίσει θραύσματα και θάνατο αρέσει πολύ στους τεχνοκράτες φασίστες. Φιλοδοξεί να προκαλέσει δέος για τις υπολογιστικές δυνατότητες που έχουν οι μηχανές των αφεντικών και να επιβάλει τον θαυμασμό για τους «εγκέφαλους» που τις σχεδιάζουν. Παράλληλα, η σχετική προπαγάνδα λειτουργεί ως βολική μετάθεση θανατηφόρων επιλογών σε κουτιά με τσιπάκια. Συμπέρασμα; Όταν το δάκτυλο μας δείχνει Αι θόλους, ας κοιτάμε καλύτερα το δάκτυλο.

1. Β. Νέδος, «Αι στην "Ασπίδα του Αχιλλέα"», *Η Καθημερινή*, 13/2/2026.
2. Έχουμε μιλήσει γι' αυτό, μέσα από το παράδειγμα του ρωσο-ουκρανικού πολέμου στο «Πόλεμος, εργατική τάξη, άρνηση. Ακτινογραφία μιας εμπόλεμης κοινωνίας», *Antifa* #97, 11/2025.
3. P. Dombrowski, C. Kelleher and E. Auner, "Demystifying Iron Dome", *The National Interest*, n. 126, Ιούλιος/Αύγουστος 2013, σ. 53 και 58.
4. «Σενάρια για κάλπες στην Ουκρανία», *Η Καθημερινή*, 12/2/2026.
5. Βλ. Ξ. Κουναλάκη, «Έλα να σου δείξω τους νεκρούς μου», *Η Καθημερινή*, 22/2/2026.
6. Ι. Μπαλιζώης (Αντιστράτηγος ε.α., M.Sc στη Γεωπολιτική), «Ο Αντιαεροπορικός Θόλος, η «Ασπίδα του Αχιλλέα»», 21/4/2025, *Ελληνικό Ινστιτούτο Στρατηγικών Μελετών*, elisme.gr.

